

(www.strategy.bg)

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5/2012г. за условията и реда за предотвратяване, контрол и установяване на годността за военна служба на военнослужещи при употреба на алкохол и злоупотреба и/или зависимост от наркотични вещества

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 14.06.2018 г. - 14.07.2018 г. Неактивна

Номер на консултация: #3512-К

Област на политика: Архив - Външна политика, сигурност и отбрана

Тип консултация: Акт на министър

Тип вносител: Национално

Работна група, назначена със заповед № Р-230/31.08.2017 г. на министъра на отбраната, е обсъдила необходимостта от промяна на Наредба № Н-5 от 27.06.2012 г. за условията и реда за предотвратяване, контрол и установяване на годността за военна служба на военнослужещите от въоръжените сили на Република България при употреба на алкохол и злоупотреба и/или зависимост от наркотични вещества. Установена е необходимост от промяна в нормативния акт.

Основните проблеми, обект на разглеждане и обсъждане са насочени към промяна на модела на толерантност към явлението. Работната група единодушно подкрепя становищата на командирите на видовете въоръжени сили и структурите, подчинени на министъра на отбраната, за „нулев толеранс“ към употребилите алкохол и/или злоупотребили с наркотични вещества военнослужещи. При сега действащата наредба, съгласно чл. 8, ЦВМК издава експертно решение по годността за военна служба на употребилите алкохол и/или злоупотребили с наркотични вещества военнослужещи със заключение: „годни с ограничения за срок от три месеца“, като ги ограничава от редица войскови задължения. Това, от една страна, оказва негативен ефект върху останалите военнослужещи, изпълняващи техните задължения, а от друга страна затруднява задачите, поставени от командването на военното формирование.

Предложеният нов модел съкращава значително срока на експертизата и дава възможност за своевременно налагане на административно наказание. Конкретизира се процедурата, като ясно се разграничават два подхода:

- правно-нормативен подход - временно отстраняване на военнослужещите от военна служба и налагане на дисциплинарно наказание на военнослужещия по реда и при условията, предвидени в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и правилника за неговото прилагане от страна на командирите (началниците), ръководителите на съответните структури, т.е. вземане на конкретни командирски решения по конкретно дисциплинарно нарушение;

- медицински подход - лечение при промяна на здравословното състояние на военнослужещия и прилагане на медицински процедури и решения, регламентирани в разпоредбите на Наредбата за военномедицинската експертиза.

В резултат на направените и приети единодушно от комисията предложения, членовете на работната група изготвиха проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-5 от 27.06.2012 г., мотивите за който са следните:

Извършено е съгласуване на редица понятия с действащи нормативни документи в Република България (Закон за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите; Наредба за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични; Наредба № 1/2017 г. за реда за установяване употребата на алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози на Министерство на здравеопазването, Министерство на вътрешните работи и Министерство на правосъдието; Наредба за военномедицинската експертиза).

С цел намаляване на административната обремененост се предлага съставът на постоянната комисия да се определя за срок от две години, а съставът на екипите за внезапна проверка - от началника на ВМА.

С оглед на процедурни и логистични съображения, медицинският преглед и вземането на биологични проби ще се осъществява в най-близката МБАЛ на ВМА. При възникнали обстоятелства, които затрудняват изпълнението на този член, Приложение № 1 допуска изключение така, че да не се възпрепятства дейността по наредбата.

Изследването на психическото състояние на военнослужещия ще се извършва единствено в клиника „Психиатрия“ на ВМА. НПЦВЕАММ - ЦВМК следва да се произнася единствено по годността за военна служба при промяна на здравословното състояние (установено заболяване), по реда на Наредбата за военномедицинска експертиза. Предложената нова процедура се разделя на два подхода, в зависимост дали се установи психично заболяване или не. Срокът на експертизата се съкращава значително и се дава възможност за своевременно налагане на административно наказание.

Определената граница за концентрация на алкохол в кръв, над която се започва процедура по експертно изследване - 0,5 г/л, е съобразена както с физиологичната граница, над която се наблюдават ефекти от действието на алкохол, така и с

експертната възможност да бъде обективно осигурено удостоверяването на резултат под 0,5 г/л.

Нова промяна е и въвеждане на задължителен период от шест месеца (от първоначалното освидетелстване), в който кандидатите за военна служба и кандидатите за курсанти във ВВУ, при които е установена употреба на алкохол и/или наркотично вещество, няма да бъдат допускани до ново кандидатстване. Посоченият период има за цел отпадането им от следващо кандидатстване в годината на установяване на нарушението с превантивен и възпитателен ефект и финансова полза – да не се натоварва системата с излишни разходи, свързани с медицинските изследвания.

ЦВМК се освобождава от задължението да извършва проследяване при всички установени случаи, с оглед промяната на чл. 17 и чл. 18 от Наредба № Н-5 от 27.06.2012 г.

Приложение № 1 се изменя изцяло съгласно решенията на работната група и актуалните изисквания към този вид процедура от изцяло експертно естество.

В Приложения №№ 2, 4, 6, 7 са извършени технически редакции, с цел да се уеднакви протоколът, ползван в специализираните лаборатории и намаляване на административната тежест.

В Приложение № 8 към чл. 22 са извършени технически промени, свързани с унифициране на психологичната терминология и регламенти, съответстващи на Наредба № Н-12 от 18.05.2011 г. за психологичното осигуряване на военнослужещите от Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[20180614_Proekt_izmenenie_Naredba_H-5.docx - вер. 1.0 | 14.06.2018](#)

[20180614_Motivi_kum_Proekt_izmenenie_Naredba_H-5.docx - вер. 1.0 | 14.06.2018](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 24.07.2018](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: plamen andonov (09.07.2018 09:40)

Още коментари

Има интересни тези, като отстраняването от работа например. Значи удря една бира военнослужещия, представя се на командира и като установят наличието на алкохол в кръвта се започва една работа с психолози за три месеца, докато е отстранен от работа (не може да стреля, да управлява служебни машини), но може да си пие (защото никъде не е казано за този срок прави ли му се контролно изследване или не), да си кара личния автомобил до работата и обратно, та дори и нещо частно да погледне, защото надали с психолога ще кара по 8 часа на всеки работен ден – все пак психолога е един, а хората с проблеми – много. Хубава отпускане за 3 месеца, па макар и с ходене до работата. Накрая естествено е „психично здрав“, получава си наказанието (неизвестно за какво точно) и продължава да служи. Ето така се създава търпимост към алкохолиците в армията. Не говорим за случаи, в които такива хора имат закрилата на командирите си, които въобще не ги пращат за лабораторно изследване срещу някоя и друга лична услуга. Не говорим и за това, че командирите трябва някой да ги „натопи“ за да се случи и тях да ги изследват, защото иначе командира сам на себе си няма как да назначи изследване, т.е. съгласно тази наредба те са недосегаеми за санкции. Интересни са и напъните на Военната полиция да участва като неизвестно каква страна в този процес. По искане на ВП без санкция на командира не може да съществува единоначалие в армията, това не го ли разбраха вече? Явно не са, защото там се оказаха през последните години много от тези, изхвъркнали от обикновените поделения поради непригодност за нормална военна служба или нямащи никаква военна подготовка (на които при реформите и съкращенията не им беше предложена длъжност).

Как тогава да се решат тези въпроси?

Ясно е, че от тази наредба няма никакъв смисъл: както до сега не е имала ефект, така и за напред няма да има.

Тогава? Ами – лесно е: в ЗОВС в членовете за условията за назначаване и освобождаване на военнослужещи като се включат текстове, за тези, които са злоупотребявали с алкохол или са употребявали/зависими от наркотици, текст

задължително да дават проби за изследване във ВМА, като началника на ВМА определи как, а и не само за военнослужещите – същото да важи и за цивилните служители. Задоволителен резултат могат да дадат само внезапните проверки и да ги започнат час по-скоро – от самото министерство, за да не излизат вицовете като за това как министър Л. поздравява строя: „Наздраве господа войници“, а те му отговарят „Наздраве господин министър“!

А за намаляване на алкохолизма и неупотреба на наркотици у нас трайно не се работи. Необходима е програма за работа с хората, в случая от различни възрасти, трайно присъствие на разяснителната дейност и чак тогава да стигаме до групичките за внезапно изследване, наказанията и уволненията, че има хора с пагони, които много се вживяват в задълженията си и да не остане армията и без сегашните си членове!

Автор: plamen andonov (09.07.2018 09:38)

Някои коментари

Учудващи са творенията на гения на българската администрация: ето тази нова наредба за изменение и допълнение на предишната е отнела на работната група от МО почти една година, за да сведе до нула усилията на министъра на отбраната за попълване на вакантните щатове (наредба за .... предотвратяване .... на годността за военна служба!; при употреба на алкохол и злоупотреба и/или зависимост от наркотични вещества – а то трябва да е обратното: при злоупотреба с алкохол и употреба и/или зависимост от наркотични вещества).

Похвално е желанието за нулева толерантност към тези деяния, но уви това е само лозунг – прочитайки самата наредба вътре в нея може да се изгубим в отговорни и още по-отговорни командири и началници, всякакви административни врътки, всяка от които да може да се прескочи или обжалва и в крайна сметка нивата за алкохол не са 0, а 0,5 г/л. Защото къде ги тези трезвеници от армията, то ако задължително се тества с Дрегер на портала на поделението, никой няма да смее да припари на работа преди обяд. Да не говорим за т.нар. походи за опознаване на природата, след които някои хора не могат да си кажат имената, камо ли следващия ден да са на работа.

Та въпроса беше за заглавието: може ли в едно министерство да се издават две различни наредби за едно и също нещо – тази наредба и наскоро обнародваната Наредба за военномедицинската експертиза, която също третира тези случаи, под съответните рубрики. Там не е ли достатъчно ясно определено кой годен и кой – негоден, че за алкохолиците и наркоманите трябва специално отношение, а за обикновените болни – тях кучета ги яли. Началника на ВМА да не би да не може да въведе ред в собствената си къща с негов акт, та трябва министъра да му определя колко да са пълни епруветките? Прависти ще кажат тук: чл. 159 от ЗОВС, ама и той така ялово е формулиран, че за разлика от закона за движение по пътищата не може да задължи никого да дава проби, камо ли пък кръвни, за доказване на невинността си. Плюс това наредба вече има – за военномедицинската експертиза, която съдържа необходимите за експертизата текстове. Пък и в този член не става дума за

наказания, и то правилно, защото причината може да бъде чисто здравословна, а няма как да търпи наказание един човек, който просто е болен.

Явно „предотвратяването“ нещо не е станало ясно на хората от МО, работили по тези въпроси. Има написана една комисия, ама тя дали въобще се събира, а и с каква цел – не е ясно. Дали до нея достига някаква информация за извършената по тая наредба дейност – явно не, защото никъде не е описан такъв механизъм. Как тогава комисията ще направи анализ на случващото се и ще излезе с препоръки до министъра? Явно разработването на наредбата е сведено до технологията за вземане/невземане на пробите и тяхната обработка, а не до превенцията на алкохолизма в армията.

Автор: plamen andonov (09.07.2018 09:33)

Някои коментари

r.r

Автор: Иван Михалев (01.07.2018 13:25)

Продължение на Някои коментари

Предложение за промяна на чл. 16 - И тук военнослужещият се "изпраща", без да се посочва реда за това.

Освен това, военнослужещият се изпраща в "психиатричен кабинет на консултативно-приемно отделение на ВМА-МБАЛ-София". При положение, че с тази Наредба ВМА поема определени дейности, да си разкрият подобни структури и в другите МБАЛ. Ако изпращането става чрез командировка, примерно от Бургас, това са минимум 2 дена по 20 лв. + около 60 лв. пътни, всичко поне 100 лв. Да не забравяме, че изпратеният взима и заплата, а освен това докато го няма, някой ще трябва да му върши и работата и т. н.

В ал. 2 се посочва, че "В случай, че военнослужещият не се яви", без да се посочва в какъв срок. 1 час, 1 ден, 1 месец?

Пак в същия текст се посочва, че на военнослужещия се налага дисциплинарно наказание по реда на ЗОВС и ППЗОВС. За какво точно ще бъде наказан? В чл. 242 на ЗОВС няма нарушение "неявяване". Да се посочи конкретно коя точка на чл. 242 от ЗОВС се нарушава.

Промяна в § 15 - В предложението за промяна се посочва, че „Алкохол“ е етилов алкохол.". Да се разбира ли, че употребата на метилов алкохол, не е употреба на алкохол по смисъла на Наредбата? Вярно, че е опасно, но по медиите има огласени доста случаи на такава употреба. Освен това, 50 гр. етилов алкохол като ефект са като безалкохолно, сравнено с ефекта от 50 гр. метилов алкохол.

Промяна в § 16 - Предлаганият текст на т. 1.4 от Процедурата е доста по-семпъл, в сравнение с текста на чл. 14 от Наредбата. Не е ли по-удачно да се впише "1.4. В случай на отказ от страна на военнослужещ да бъде изследван за употреба на алкохол и/или наркотични вещества се прилагат разпоредбите на чл. 14 от Наредбата."?

Автор: Иван Михалев (01.07.2018 13:25)

Някои коментари

Защо още в наименованието на Наредбата, за алкохол се използва "употреба", а за наркотици "злоупотреба"? Смесът на "злоупотреба" е "прекалено използване", което може да се случи както с алкохола, така и с наркотиците. Освен това, в чл. 3 се посочва, че "Злоупотребата..." е "...употреба...", а в предложението за промяна на Наредбата, теста се нарича "тест за установяване употребата на наркотични вещества". Означава ли това, че може "една цигарка", но не може "едно малко"? Къде е границата между "употреба" и "злоупотреба". Всъщност, ако трябва да сме по-прецизни по отношение на алкохола, би следвало при съдържание „в кръвта над 0,50 грама на литър (g/l)“, да се говори за злоупотреба, а под това количество, за употреба. По подобен начин би следвало да се дефинира това и за наркотици. Тогава Наредбата ще бъде не за "употреба на алкохол и злоупотреба и/или зависимост от наркотични вещества", а за "злоупотреба с алкохол и/или наркотични вещества, или зависимост от наркотични вещества". И как ще стои въпросът с медикаменти, които като страничен ефект предизвикват примерно "сънливост", което на практика няма да позволи изпълнение на служебните задължения?

Предложение за промяна на чл. 13 - Какво означава в изречение второ "Те се изпращат"? Командироваат? За собствена сметка? Проблемът за начина на "изпращане" се оставя на решението на командирите и тълкуванието на проверяващите. За да "изпрати" някъде някого, командирът трябва да отдаде заповед. А може ли командирът да отдаде заповед на някой, който временно е отстранен от военна служба? Ако командирът командирова, след това може да му търсят отговорност, че неправомерно е наредил разходване на финансови средства. И как ще бъде "изпратен" някъде някой, който е "мъртво пиян", не може да се държи на краката си и не знае къде се намира? Може би трябва да бъде "натоварен" на служебен автомобил? И кой отново ще плаща?

Пак в същото изречение, се предлага военнослужещият да бъде изпращан " за медицински преглед до най-близката МБАЛ на ВМА". В Мотивите скромно посочва, че това е по процедурни и логистични причини. В България има 5 МБАЛ - София, Пловдив, Сливен, Варна и Плевен. Най-близката до Видин МБАЛ е в София - около 200 км, или поне 2,5-3 часа. Ако се констатира употреба на алкохол в 23:45 часа, примерно във Видин, по какъв начин изследвания, заедно с придружителя (появил се неясно от къде), ще стигне за не повече от 3 часа до София или Плевен? За чия сметка ще е транспорта? Как ще се спази норматива от 3 часа? Става ясно, че се намира работа на ВМА и се дава още един аргумент колко е важно да я има, обаче за чия сметка (финанси, нерви, безсънни нощи и т. н.)?

Предложение за промяна на чл. 15 - В изречение първо, има текст "командира (началника)". В българския език е възприето в скоби да се поставя поясняващ текст, а алтернатива или допълнение се дава с наклонена черта "/". Още повече, че след този текст се използва "/ръководителят на съответната структура". Следователно текстът трябва да е "командира /началника".

История

Начало на обществената консултация - 14.06.2018

Приключване на консултацията - 14.07.2018

Справка за получените предложения - 24.07.2018

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)